

Yttrande

Datum
2018-08-22
Ert datum
2018-07-02

Vårt dnr
080/2018-4.1.1.
Ert dnr
4.6.18-10047/2018

Sidnr
1(2)

Jordbruksverket
Enheten för CITES, foder och djurprodukter
Att: Kersti Andersson
551 82 Jönköping

Ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsen MON 87427 x MON 89034 x MIR162 x MON 87411 (EFSA-GMO-NL-2017-144)

Yttrande

Baserat på det underlag nämnden tagit del av bedömer vi att livsmedel och foder från majsen MON87427 x MON 89034 x MIR162 x MON 87411 inte innebär någon ökad risk för hälsa och miljö jämfört med konventionell majs.

Märkningslagstiftningen ger den som av andra skäl vill undvika den genetiskt modifierade majsens möjlighet att göra det.

Bakgrund

Företaget Monsanto har ansökt om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens MON 87427 x MON 89034 x MIR162 x MON 87411. Ansökan omfattar import och bearbetning och användning av majsens som livsmedel och foder.

Majsens har modifierats för att motstå angrepp av vissa arter av fjärilar och vissa arter av skalbaggar. Den är också tolerant mot herbicider baserade på glyfosat.

De gener som ger majsens motståndskraft mot angrepp av fjärilslarver är två så kallade cry-gener, den typ av gener som vanligtvis finns i de insektsresistenta grödor som är marknadsgodkända. Dessutom finns en så kallad vip-gen som är isolerad från samma mikroorganism som cry-generna.

Förutom en cry-gen som ger majsens resistens mot skalbaggs-larver innehåller den gen för en så kallad RNAi-konstruktion. Den är konstruerad för att specifikt bekämpa majrotbaggar (*Diabrotica* spp.), de allvarligaste skadegörarna på majs.

Olika gener som skyddar majsens mot samma arter av skadegörare, men via olika verkningsmekanismer, fördröjer en eventuell resistensutveckling i insektspopulationen.

Etisk bedömning

Nämnden ser ingen anledning till att anta att majsens MON 87427 x MON 89034 x MIR162 x MON 87411 avviker från konventionell majs på ett sådant sätt att den utgör en risk för hälsa eller miljö.

Ansökan omfattar inte odling, vilket gör att spridningsrisken är begränsad till eventuella spillplantor. Det är dock inte sannolikt att spillplantor etablerar sig i naturen och tränger ut andra arter. Det är heller inte troligt att spillplantor etablerar sig i odlingslandskapet och pollinerar konventionella grödor. I lagstiftningen ställs dessutom krav på övervakning av oförutsedda händelser, inklusive övervakning av spillplantor i samband med import. Majs är en introducerad art och saknar vilda

släktingar i Europa. Nämnden anser att oavsiktligt spill inte utgör någon risk för negativa konsekvenser för miljön och att risken för att eventuella spillplanter skulle leda till en inblandning i konventionellt utsäde över 0,9 procent är försumbar.

Att majs som modifierats för att motstå angrepp från fjärilslarver visat sig innehålla lägre halter av svampgifter jämfört med konventionell majs är positivt ur livsmedels- och fodersäkerhetssynpunkt.

Den EU-gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftningen ger varje individ en valmöjlighet. Den som så önskar kan välja att inte köpa produkter som består av, innehåller eller är framställda från den aktuella majsen, medan den som så önskar kan göra det.

Beslut i detta ärende har efter föredragning av kanslichefen Marie Nyman fattats av ledamöterna Birgitta Eilemar, Stefan Johansson, Marianne Pettersson, Johan Hultberg, Emma Nohrén (skiljaktig, se bilaga 1), Jens Holm (skiljaktig, se bilaga 1), Lars Tysklind, Lars-Axel Nordell, Lotta Rydhmer, Jens Sundström, Tina D'Hertefeldt (särskilt yttrande, se bilaga 2), Maria Björkman och Lars Ährlund-Richter samt tjänstgörande ersättaren Daniel Bäckström. Vid ärendets slutliga handläggning utan att delta i avgörandet deltog även ersättarna Mariette Andersson och Gunnar Johanson samt kanslisekreteraren Birgit Postol.

Birgitta Eilemar

Marie Nyman

Ledamöterna Emma Nohrén (MP) och Jens Holm (V) är skiljaktiga och anför följande:

Vi reserverar oss mot nämndens beslut att tillstyrka ett företaget Monsanto om godkännande av en genetiskt modifierad majs som är insektsresistent samt tork- och herbicidtolerant (MON 87427 x MON 89034 x MIR162 x MON 87411). Ansökan omfattar import och bearbetning och användning av majsen som livsmedel och foder. Majsen är tolerant mot Monsanto's egna herbicider baserade på glyfosat. Vi ser inte det samhällsmässiga eller ekologiska mervärdet att tillåta grödor som bygger på storskalig användning av dessa herbicider. Glyfosat är mycket potent och förbud övervägs på EU-nivå. De här bekämpningsmedlen är mycket potenta. Att anpassa grödor så att de i princip är designade för fortsatt användning av dessa bekämpningsmedel är fel.

För Monsanto kan den ekonomiska vinningen bli stor i att använda GM-grödor med tillhörande insatsmedel på marknaden, men vi ser ingen samhälls- eller ekologisk nytta i att tillstyrka förslaget.

Ledamoten Tina D'Hertefeldt anför särskilt yttrande

Enligt ansökan kommer lastning och transport av majsens att kontrolleras så att spillplantor inte uppstår. Detta BLIR viktigare allt eftersom klimatet blir mildare. Det är troligen liten risk att spillplantor etablerar sig i naturliga miljöer och riskerar att tränga ut inhemska vegetation. Däremot förekommer nu majs som en s.k. "feral", dvs som ogräs i efterkommande grödor i Skåne. Detta är en ny företeelse och det är viktigt att övervakning vid transport inom EU genomförs noggrant för att undvika oönskad förekomst av spillplantor i vårt mildare klimat.